

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
 pe un an 20 cor.
 pe 1/2 an 10 "
 pe 1/4 an 5 "
 pe 1 lună 2 "
 Tarif de Duminecă pe an
 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

PACEA.

Celui mai mare și mai miraculos războiu din câte s-au purtat în lume s'a pus capăt. Englezii, ca și înainte cu un an credeau că pot să trateze pe Buri ca pe niște bande revoluționare, în cele din urmă au fost siliți să trateze cu ei și după săptămâni de sături, să încheie pace.

Estă telegrama ce lordul Kitchener a trimis la Londra cu data de 1 Iunie:

"Procesul verbal care cuprinde condițiunile de supunere ale Burilor, ieri seara la orele 5 și 1/2 a fost scris de toți delegații buri, de guvernatorul Milner și de mine".

Că încheierea Englezilor li se urse de războiu, că mai ales dinșit obosiseră, rezultă și din următoarea telegramă:

"Londra, 1 Iunie. Publicarea încheierii păcii a fost primită de popor cu cel mai mare entuziasm. La primărie s'a lipit un placat uriaș, care pe fond alb vestea cu litere roșii: „Pacea s'a proclamat”. Lordmaiorul s'a arătat pe balcon și a vorbit mulțimii care aclama.

Un adevărat deliriu a cuprins populațiunea. În număr de sute mii, cetățenii străbat orașul, cântând, jucând dând cu pârăria în aer, îmbrățișându-se. Se strigă într'una: „Trăiască Regele”, „Trăiască Buri”. Credința generală e, că încheierea regele a presionat să se încheie odată pacea.

Estă și condițiunile sub cari Buri s'au supus:

I. Cetățenii înarmați vor depune îndată armele și vor preda toate tunurile, arme și munițiuni ce au în stăpânire ori sub controlul lor. Vor înceta orice ostilitate împotriva autorității regelui Edvard VII pe care li vor recunoaște de suveran legal.

II. Vor fi repatriați toți acei cetățeni cari sunt în afară de hotarele Transvaalului și Orangei și toți prizonierii de războiu cari sunt în afară de hotarele Africii sudice, dacă ei vor recunoaște suveranitatea regelui Edvard VII și se vor asigura speșle de repatriere.

III. Cetățenii cari se vor preda și se vor întoarce astfel nu vor fi lipsiți de libertatea personală și averea lor.

IV. În contra cetățenilor cari se vor preda și întoarce nu se va putea porni cercetare nici la autorități civile nici la cele militare pentru fapte în legătură cu războiul. Punctul acesta nu se va referi însă și asupra unor fapte ce sunt în contradicție cu obiceiurile de războiu, cari se vor pertracta de altfel, după încetarea ostilităților, la tribunale.

Citirea acestor condițiuni a fost primită în parlament cu mari ovățiuni.

Balfour, primul lord al tesaurului a mai spus apoi:

„Limba holandeză (vaal) în școlile publice din Transvaal și Orange se va propune unde părinții vor cere-o. De asemenea se va permite folosirea acestei limbi la judecătoria și tribunale. Armă poate să țină

cine are nevoie de ea și va primi concesiune. În locul autorităților militare intră autoritatea civilă. Îndată ce împrejurările permit, se va introduce sistemul reprezentativ care duce la autonomie. Că indigenilor dase va oare drept electoral, va depinde de împrejurări. Dase deosebită ori despăgubiri de războiu nu se va percepe nici în Transvaal nici în Orange. După încetarea ostilităților se vor organiza comisii în fiecare district pentru a stabili pagubele cauzate de războiu. Guvernul pune la dispoziție trei milioane funți sterline pentru aceste despăgubiri. Afsară de astă e dispus a deschide credit mai mare dacă va fi de lipsă”.

După-cum vedem, este o pace încheiată între două popoare, din care dacă unul s'a supus, nu este mai puțin adevărat că a făcut minuni pentru a-și salva ceea-ce e mai scump: onoarea! Și ce onoare mai mare poate fi pentru Buri, decât ca cel mai mare popor din lume să fie silit a trata cu ei, să le facă concesiuni încât naționalitatea li este garantată și terenul de dezvoltare politică de asemenea deschis.

Și tot așa: cine poate nega că popor mare n'a plătit încă așa de scump decând e lumea, gloria de a fi supus un mic popor?

Invingerea lui Pyrus asupra Romanilor a fost într'adevăr o veritabilă glorie pe lângă învingerea scumpă ce Englezii au raportat asupra Burilor.

Încheierea păcii va fi bine primită de altfel în lumea întreagă. Toți se vor bucura că Buri departe de a fi fost striviți, cum se laudau Englezii la începutul războiului, dar din contră: tufașii învingători au ieșit destul de umiliți că două ani și jumătate au trebuit să suferă pierderi colosale și o astfel de știrbire să i-se aducă oșterei care învinsese pe marele Napoleon.

E fapt anume, că Buri s'au supus nu de sila armelor engleze, căci și în lunile din urmă tot Englezii au fost bătuti, ei ca să pună odată capăt devastărilor și pierderilor mari a celor concentrați în așa zisele tabere: a femeilor, bătrânilor și mai ales a copiilor buri ținuți în prisoare.

Și ca supuși ai regelui Edvard, ei rămân însă poporul-erou al lumii!

Alegerea de episcop al Aradului. După hotărârea luată unanim în ședința plenară de luni a Consistorului arădan se va face Joui la 30 Maiu (12 Iunie n.) Presidiul a fost autorizat să convoace Sinodul Electoral, în termenul și după formalitățile prescrise, în biserică!

Congresul dela Miskocz.

După două zile de discuțiuni interesante, la 2 Iunie s'a închis congresul convocat la Miskocz de agrarii maghiari și de cei mai vestiți economiști, pentru-ca să chipzuiască asupra măsurilor cum s'ar putea împedica emigrările.

La congres au luat parte reprezentanți a 22 comitate, vre o 300 la număr. Fără paradă mare, fără banchete sgomotoase,

delegații, împărțiți în secții, au studiat materialul adunat de specialiști și au întocmit un plan întreg de acțiune pentru a pune capăt celei mai distructive porniri din țeară: emigrării în masă din părțile nordice (mai ales) ale țării.

Sufletul întregii mișcări este de altfel în mâinile Odön, bărbat mult apreciat între Unguri.

Ne pare bine că putem să înregistrăm astfel de porniri între concetățenii noștri. Era de dorit ca de mult ei să lase pre ocupările de natură mai politică, care adesea i-au dus la surescitări și pe naționalități la agitațiuni mari, și să se aștearnă cu tot dinadinsul pe lucru serios economic, să caute lecuirea unor rele existente, ear nu să alerge și așa zicând să caute a inventa primejdii între naționalități și pe cei ce le atrăgeau atenția la lucruri folositoare să-ți timbreze drept — agitatori!

Afacerea emigrării este, în adevăr, d'o importanță capitală pentru soarta țării. Lecuirea ei este atât de grea și de complicată, încât pentru a o deserviși, intradevăr sunt de trebuință nu numai măsuri legislative inițiate de guvern, dar ca și societatea să întindă mână de ajutor.

Când mișcările de felul celeia care a intrunit congresul susamintit se vor întinde peste toată țeara și vor stăpâni spiritul tuturor cugetătorilor distinși ai țării, o nouă viață publică și-ar deschide perspectiva în istoria patriei noastre.

† MIHAIL PAVEL.

Despre trecerea la cele eterne a marelui episcop Mihail Pavel s'a trimis următorul anunț funebrel:

Capitulului Catedralei greco-catolice de Oradea Mare cu anima înfrântă de dorere, dar totu-odată cu resignațiune deplina în voi'a nescrutabilă a lui Domnedieu încunoscintiaza, că

Excelentisimulu și Reverendisimulu Domnu

MICHAILU PAVELU

de Peteritrye

Episcopu diecesanu greco-catolicu de Oradea-Mare, Conte romanu, Asistente la Tronul papalu, Prelatu domesticu alu Santiei Sa'e Pontificelui Romanu, Consiliariu Intimu de Statu alu Maiestății Sale Ces. și Reg. Apostolice, Proprietariu alu Stralucitai Ordu. ErancisCu Josifu I., Regeneratorulu și alu duoilea Fondatoru alu tuturor institutiunilor culturale diecesane, celu mai mare Binefacetoriu alu Diecesei,

la 1. Juniu la 2 ore deminētia a adormitu repentinu în Akna-Szlatina, în anulu 75 alu etății, 51 alu preotiei, 30 alu Episcopiei și 23-lea alu activității, Sale apostolice în fruntea Diecesei Oradii-Mari.

Remasitiile pamentesci ale Archiereului plinu de merite se voru astruca cu ritu basericescu în Satu-Slatina Miercuri la 4 Juniu la 10 ore a. m., după celebrarea Santei Liturgii de parastasu.

Oradea-Mare, 1. Juniu 1902.

In veci amintirea Lui!

Estă amănuntele despre ultimele ore ale regretatului decedat:

Episcopul Mihail Pavel locuia la Slatina în vila „Vidor”. Sâmbătă toată ziua a petrecut prin grădină și seara s'a culcat ca de regulă, la orele 9. În odaia d'alături durmea directorul băilor, dl Mihalca. Pela miezul nopții episcopul sună și când directorul intră la el, îl găsi tare suferind.

— Puneți-mi compresii reci că mor, a zis episcopul. Și iute după preot, simt că mi-se apropie sfârșitul.

S'a trimis iute după doctor și preot, dar amândouă au sosit târziu. Nainte de a muri, Episcopul a mai vorbit către cei din prejur. A zis între altele:

— Vedeti, spuneam eu că o să mor de apoplexie.

Conform dorinței exprimate de mai multe ori de a fi înmormântat unde-l va ajunge moartea, Episcopul Pavel va fi pus spre vecinica odihnă în Slatina. Deja de Duminecă au și plecat acolo atât J. P. S. Sa Mitropolitul Mihály, însoțit de canonicii Dr. B. Hossu și Dr. Aug. Bunea, cât și P. S. Sa episcopul Radu, însoțit de canonicul Boroș.

Dela Oradia au plecat aproape toți canonicii.

Face mare senzație că testament nu s'a găsit până acum.

Exces de zel ori teroare?

Sâmbătă seara am primit dela Sibiu următoarea telegramă:

„Procurorul cu judele de instrucțiune a confiscat astăzi toate exemplarele din Cartea de Aur. Motivul: agitare!”

Regretăm foarte că și sub Széll se petrec asemenea acte. E oare la mijloc un început de teroare pus la cale dela centru, ori e vorba numai de excesul de zel al vre unui procuror de stat, care sub umbra școalei lui Gödri Sándor vrea să-și câștige merite patriotice? Urmările vor dovedi.

Cum adică? Azi, sub regimul „jog törvény és igazság” să nu fie atâta libertate cât a fost pe vremea de iobăgie?

Cartea de Aur a d-lui Păcățianu nu este adică altceva de cât o colecție de documente. Ce s'a scris și s'a dat chiar Domnitorilor țării să citească, apeluri, manifeste și dări de seamă aparute de sub presă pe vremea înainte de constituția maghiară, să fie oprit a fi retipărit sub regimul modern de libertate?

Nouă nu ne vine a crede că aceasta s'a întâmplat cu aprobarea d-lor Széll și Plósz, bărbați de stat luminați și moderni!

LĂMURIRI...

Ținem a constata mai înainte de toate, că în întreaga campania alegerii de episcop din Arad, ne-am mărginit la defensivă. Ne-am apărat biserică contra asalturilor ce i-s'a dat intra et extra muros și toți cei prăbușiți de scutul nostru de oțel strigau ca niște potâi, că „Tribuna Poporului” i-a bătut.

Cucerencia sa dl archidiacon și secretar consistorial din Sibiu Dr. Elie Cristea, unul dintre „bunii băești” de odinioară consistoriabili, fără a-i fi dat noi ansă, aruncă în opinia publică fitilul odiului contra diecesanilor arădani, în chipul unui articol apărut în Nr. 55 a „Tel. Rom.” care avea aerul unei revelații, potopitoare pentru noi, ear când noi cei greu în-

cercați de ispitele vremurilor și de hainismul oamenilor, în Nr. 92 al „Trib. Pop.“ l'am dat pe dric, tot cucernicia sa strigă ca din gura șarpeului, că noi suntem aceia cari din fundațiunea D-lui Dr. Gall — despre care în viața noastră nu am scris nimic până ce provocați am răspuns d-lui Dr. Cristea — făurim armă de partid. Dar lasă vorbească cucernicia sa:

Ziarul „Tribuna Poporului“ din Arad m'ă bănuște în numărul său de Duminecă, că aș fi publicat cele scrise de mine în Nr. 55/902 al „Telegrafului Român“, referitor la fundațiunea Ilustratăii Sale D-lui Dr. Iosif Gall și a fericitei Sale soții, drept mijloc de cortegire pentru unul din candidații la episcopia vacantă a Aradului, și anume pentru P. O. Sa archimandritul Augustin Hamsea, între aderenții cărui sa numără și d-l Dr. Gall.

În fața acestei bănușeli — isvorite din coincidența publicării mele cu ajunul alegerii dela Arad — trebuie să declar cu toată hotărîrea, că eu nu pentru întâiași dată am avut fericirea să public asemenea lucruri în coloanele „Telegrafului Român“. Casul d-lui Dr. Gall este — pare-mi-se-a-l patrulea; și totdeauna am fost călăuzit în scrisele mele de respectul platonice și fără interese laterale deșteptat în sufletul meu de fapta creștinească și românească a celor prezențați în cuvinte de laudă; ear' terminul celor publicate l-a provocat bucuria, pe care n'am putut-o ascunde atunci, când am primit convingerea faptului împlinit.

Și cine-m' cunoaște modestul meu trecut din viața bisericească, acela știe, că nici când și nimănui nu mi-am jertfit independența pentru interese particulare și nu m'am amestecat în astfel de lupte, cari nu sunt de demnitatea mai ales a bisericeii; ear dacă acum în ajunul alegerii dela Arad cele 2 partide, — cari stau față 'n față îndușmănite cum n'ar trebui să fie, — folosesc toate mijloacele și așa și nobila fantă a d-lui Dr. Gall ca armă de partid, — nu eu port vina.

Rog deci pe cei dela „Tribuna Poporului“ să nu-m' atribue mie intențiuni cari nu le-am avut; și să nu-m' tulbure sentimentul celei mai curate bucurii, pe care mi-a causat-o, ca și la tot fiul bisericeii noastre, mărețul fapt al d-lui Gall.

Fie-ne la toți — fără deosebire — acest nedabil act de nemărginită dragoste către biserică și neam, un isvor de mângaiere și nădejde în greul activității publice, ear nu măr de ceartă. Dr. Elie Cristea, secretariu consistorial.

Suntem din cale afară veseli, că avem un vigil al cititorilor nostri și că acest vigil e acum o patra oară în plăcuta poziție de a-și instruna cobza în „Telegraful Român“. Dumnezeu să-i dea în acest rol cât mai mult lucru! Măcar nici să nu lucre altelea.

Să ne ierte însă C. Sa, că coincidența publicării sale cu alegerea de episcop nu a venit chiar din senin, ci pe cum însuși zice, a fost provocată de o scrisoare oare-care, și nu e vina noastră că în cazul cel mai bun C. Sa n'a văzut pe Mephisto care — îi făcuse coincidența scrisoare. Noi cunoaștem aceste fatale „coincidențe“ cari odinioară sburau ca niște lilieci prin diecesa Aradului, și îi zicem „Mephisterie“.

Că de ar fi fost o simplă coincidență vestea cea minunată a fundației cu alegerea de episcop, atunci rămânea cucernicia sa între limitele tonului propriu „respectului platonice“, care pe urmă vestea pe erou! zilei, și alta nimic: nici nu vede nici nu aude.

Cucernicia sa însă dă cu parângu în aradanii alegători de episcop, prin ce iase din cadrele „platonice“ în cele militante. În această transgresiune numai orbul nu vede tendința de a ațîța spiritele contra noastră pe o temă atât de delicată și chiar în ajunul alegerii. Ori C. S. a trecut cu vederea că nu numai a preamărit ei a și lovit prin acel articol?

N'a putut ascunde — zice C. S. — bucuria ce a simțit-o când a primit convingerea faptului împlinit. Aceasta va să zică corectivul, că tot a știut ce și alții știau, dar numai acum s'a convins că este „faptul împlinit“. Pentru Dumnezeu, dacă doar I. S. d-l Dr. Gall spre bucuria noastră a tuturor trăsese în vedere faptul nu este împlinit. Că d-l Dr. Cristea a venit o scrisoare cu un cuprins și mai înainte știut, dar aceea scrisoare a avut farmecul primderei de convingere. Cărestie subiectivă, dar altoeva pozitiv nu s'a întemplat în zilele acestea.

Faptele milosteniei creștinești nu astfel se apreciază, Cucernice d-le archidiacon, cele sfinte să rămână... și să nu prezenti pe un generos bărbat — care sigur că nu și-a cerut serviciul — în conflict cu percepțele milosteniei creștinești. Vezi Mat.

și felul morții lui să nu-i micșoreze renumele. Selavii, suportându-și durerile, trăesc mai departe; dar regii, cari umblă cu pași mai puternici, prin poarta durerilor intră în imperiul măreț al morții. Stăpâna Egiptului numai atâta cere dela Caesar: să o lase să-și doarmă somnul de veci în mormântul lui Antonius. Cerul cu tine“.

Scriindu-le și sigilindu-le acestea, Cleopatra își ordonă să caute pe cine-va, care să i-o ducă lui Caesar, și-apoi să mă întore. Egii și strigau din poarta criptei un soldat, care nu era de serviciu, și dându-l ban, îl trimise cu scrisoarea la Caesar.

Când mă întorsei, le găsi-tăcând pe cele trei femei: Cleopatra se ținea de brațul irasei, ear Charmion sta ceva mai departe și le privea.

— Dacă într'adevăr vrei să mori, oh regină, îi zisei, atunci e scurtă vremea, căci nu peste mult Caesar își va trimite oamenii, cu răspuns la scrisoarea ta.

Și-m' scosei de sub haină sticla albă plină cu otravă omoritoare, și o pusei pe masă.

Cleopatra o luă în mână și o privi.

— Ce inofensivă se pare! zise ea. Și totuși în ea imi stă moartea. Curios!

— Așa e regină, nu numai moartea ta ci și a zece oameni. Nu trebuie s'o beai pe toată.

— Mi-e frică, găsi Cleopatra. De unde să știu că omorâș imediat? Atâția am văzut murind de otravă și nici unu' n'a murit imediat, Ci unii... oh, nici nu mă pot gândi la ei!

— Nu-ți fie frică zisei. Eu sunt mester în dalde astea. Sau dacă-ți e frică,

VI, 1—2 în aplicație canonică cuprins în § 286 a „Dreptului canonic“ de Șaguna.

Dl Dr. Gall are vreme de nemurire. Uite, despre fundația fericitului Gozdu nu s'a scris cât era în viață, și vezi cât de strălucit luminează numele lui din mormânt. Nu mai puțin îi este dlui Dr. Gall rezervată de providență această nemurire, care nu are lipsă să i-o profaneze nimenea aici pe acest pământ, plin de tină...

Ca să fie consequent în neconsequența Sa, dl Dr. Cristea ne mai și impută că folosim de armă de partid nobilul fapt al dlui Dr. Gall și de măr de ceartă. Am zis doar noi că pentru aceea nu votăm cu C. S. dl archimandrit Ag. Hamsea fiind-că Il. Sa dl Dr. Iosif Gall și-a testat averea bisericeii ortodoxe și neamului românesc? Ori-cum adică ar fi să fie în mâinile noastre armă de partid fundațiunea dlui Dr. Iosif Gall, care, spre regret, nu se află acolo unde i-ar fi locul, adică între noi, ci în tabăra urfă care sub panierul frumos al Il. Sale vrea să învingă!

Răspuns d-lui Proca.

D'abia a treia lună s'a trezit dl Dr. George Proca să sară într'u apărarea archimandritului Aug. Hamsea cu răspunsul (Tribuna Nr. 86) articolul „Plagiatură—gheșeft“, apărut în Nr. 34—43 ai acestei fot.

Nu ne miră că nepotul a sărit să apere pe unchiul; din contră, tocmai din acest motiv, ne surprinde tăcerea de până acum.

Modul — cum, și faptul că a răspuns și în cât a răspuns: asta e ceea ce ne împoară.

Declarăm însă, că nu ne-am așteptat dela dl Proca, mai ales pentru-că iscăște doctor, să fie unilateral în apărarea sa și și pe asta s'o pună pe teren fals.

Și cum d-sa porcede în o parte a răspunsului din premise forțate, rezultatul încă nu poate fi decât — în cazul cel mai favorabil — o sforțare nesuccesă. Și chiar fiind-că acest caz susț, răspunsul d-lui Dr. nu poate să constituie în sine esența acelui isop curățitor, care s'ni l'idee pe archim. Hamsea curat, cum ar vrea dl Proca să-l scoată cu răspunsul său.

Să examinăm răspunsul d-lui Dr. în comparație cu scrisele noastre.

1. Am pus scriselor noastre titlul „Plagiatură—gheșeft“; va să zică, am cuprins două învinuiri.

Dl Dr. însă e șiret și răspunde numai la o învinuire.

Cum rămâne dară cu „gheșeftul“? Pentru acesta n'are dl Dr. Proca, nici un

cuvințel în apărarea sa? Apoi nu e unilateral dl Dr. Caracteristic! Cerem răspuns.

2. L'am învinuit pe archim. Hamsea de plagiatură astfel:

„Dl A. Hamsea a plagiat în „Biserica și Școala“, apoi separat a reproduș, sub titlul de manuscris propriu, prelegerile ținute în l. germană la facultatea teol. din Cernăuș de dl prof. Eas. Popovici... (Tr. Pop. Nr. 38).

Ce am zis cu acestea? Intâi că dl Hamsea a publicat pentru prima oară în „Biserica și Școala“ articli istorici, apoi i-a reproduș ca manuscris separat.

Dl Proca însă în răspunsul său întoarce lucrurile; zice adică că „și-a cuprins prelegerile din istoria bis. într'un manuscris, care apoi l'a reproduș în „Bis. și Șc.“ din 1894 și 1895.

Dar, deie-m' voie dl Dr. să-l conving că sau întortochează lucrurile intenționat, sau a perdit din memorie consecvența faptelor. Iată astfel: însuși dl Hamsea scrie pe fața titlului prelegerilor sale în paranteză așa: („Reproduse ca manuscris după „Bis. și Școala.“)

Vom mai reveni, mai jos, la cauza pentru care încercă dl Dr. lucrurile. Până atunci să ținem în minte parantezul dlui Hamsea, care eșară și razimă și de cele ce urmează:

Astfel introduce dl Hamsea articlii istorici în organul oficios al Diecesei Aradului (1894. Nr. 7): „În lupta cea grea, pe care o poartă azi biserică cu indiferentismul religios și cu multe păreri și învățături greșite, credem că facem un bun serviciu publicând din când în când unele momente din istoria și dezvoltarea bisericeii. O facem aceasta pentru-că ținem că este neapărat de lipsă ca cunoștința istoriei bisericești să străbată în popor... Începem azi cu activitate: a apostolului Pavel“...

Ați înțeles, Vă rog? Zice, că va publica din când în când și publică consecvent două ani de zile la articlii istorici aproape număr de număr; și-și reproduce apoi articlii în manuscris separat spre un nou scop de a satisface lipsei manualelor didactice precum începe dl Dr. răspunsul, conglăsuind cu prefața manuscrisului d-lui Hamsea.

Așa împacă, cine știe, cu unul și acelaș lucru mai multe trebuințe de odată. N'am avea nimic contra, dacă prin această întreprindere literară nu s'ar fi ținut, pe lângă interesul moral religios în popor și pe lângă cel didactic, încă și o afacere de gheșeft. — Ear de gheșeft, repetăm nici nu a încercat dl Dr. să-l apere pe dl Hamsea!

Așa dar însuși dl Hamsea glăsuște de două ori, în două chipuri, despre motivul ce l'a determinat la întreprinderea literară numită: interesul didactic și religios moral. Insuși s'a girat deci de autor didactic și gazetar.

Tocmai aceasta am intenționat și noi în citatul de mai sus, reproduc din Nr. 38 al „Tr. Pop.“. Pentru-ce? Pentru ca aruncându-l în cumpănă drept contra-pond meritele literare, intențiunea întreprinderii literare și cumpenindu-l și desinteresarea cu

CLEOPATRA.

ROMAN

78

de HAGGARD RIDER.

Traducere de Hero.

XXXI.

— E un ceas prea trist acesta pentru cântare, o regină! zise Charmion, dar pentru aceea luă harfa și cântă, cântând încet o melodie, un cântec de mort pe care-l cântă Meleagerni din Siria.

Când amuși cântarea ei dulce, iras plângea, și în ochii furtunoși ai Cleopatrei asemenea luceau lacrimile.

— E trist cântecul tău Charmion, zise regina. — Dar precum însuși zici, e prea trist ceasul acesta pentru cântare, și cântecul tău de jale se potrivește cu momentul de față... Ei acum, zeii cu tine musică, să ne pregătim pentru momentul din urmă. Olympius la ecest pergament și scrie ce-ți dictez.

Luai pergamentul și trestia de scris și scrisei în limba romană următoarele:

„Cleopatra dlui Octavianus. Salutare. așa e cursul vieții. La sfârșit sosește momentul, când în loc să suportăm sarcinile cari ne apasă, ne desbrăcăm de fizic, și dorim să ne confundăm în uitare. Al Invis, Caesar; iați prada victoriei. Dar în calea-ți triumfală Cleopatra nu te poate urma. Când am perdit totul, trebuie să mergem și noi după cel perdit. În deșertul desperării așa are decisiune cel curajos. Cleopatra a fost mare, precum a fost mare și Antonius,

aruncă otrava asta, și trăsese. În Roma și așa poți găsi fericire; da în Roma, unde vei merge în convoiul de frium și al lui Caesar, pe când femeile latine cu privirea rece vor rîde la sunetul lanțurilor tale de aur.

— Nu, voi să mor. Oh, de mi-ar arăta numai cineva drumul! Iasă și lăsa mâna și pași înainte.

— Adu încoac, doctore, acea băutura, zise. Vreau să netezesc drumul regi-nel mele.

— Bine, zisei. Dacă așa vrei. Și turnai din sticlă într'un pahar de aur.

Își luă adio dela noi și fără să esiteze, beu dintr'odată (era alină) băutura și într'o elipă își dete sufletul.

— Vezi, zisei liniștit, omorâș îndată.

— Așa, e Olympus. E o băutura măiastră asta, a ta! Vino, sunt insetată; umple poculul, ca nu cumva iras să se urască așteptându-mă înaintea porții!

Pusei dar din nou în pahar; dar de astă dată, prefăcându-mă, par-că ași voi să clătăresc paharul, amestecai în otravă și puțină apă, căci nu voiam să moră înainte de ce m'ar recunoaște.

Atunci sublima Cleopatra, luând poculul în mână, își îndreptă frumoșii ei ochi spre cer și strigă cu voce tare:

— Ah, voi zeii Egiptului! cari m'ați părăsit, nu mă mai rog la voi, căci urechile voastre sunt surde la strigarea mea, ear ochii vostri sunt orbi pentru durerile mele! Așa dară implor pe acel singur prieten, pe care zeii ce se depărtează, îl lasă lângă omul neputincios. Ah, moarte sublimă! Cobor pe aripi de nori la mine, ale

cărei umbre cuprind întreg pământul, și ascultă-mă! Tu regina, reginilor! care culci capul fericitorilor pe aceeași perină cu a robilor, și cu respirația ta gheșoasă aștii epuma vieții noastre departe de hotarele pământului, apropie-te și mă mântue! Ascunde-mă acolo unde nu suflă vânturi, și apele nu spumegă! Ascunde-mă acolo unde legiunile lui Caesar nu pot umbla! Condu mă într'un imperiu nou și încoronază-mă de regina somnului! Mă frământ cu sufletul Eată, eată născut din nou plutește pe că-rarea timpului.

Și acum... acum... Dute respirate! Vino moarte! Vino Antonius!

Și aruncându-și din nou privirea spre cer, beu și aruncă poculul pe padiment.

Acum în sfârșit a sosit momentul ră-bunării mele, și a zeilor Egiptului ofensați precum și momentul împlinirii blestemului lui Menka-Ra.

— Ce e asta? strigă Cleopatra. Mă răcesc, dar nu mor? Tu doctore negru m'ai tradat?

— Liniște Cleopatra, vei muri îndată și vei cunoaște mâna zeilor! Te-a ajuns blăstămul lui Menka-Ra! S'a împlinit! Privește la mine femeie! Privește această față zdrobită, la acest corp schilod, la această flință vie a durerii. Privește! privește! Cine sunt eu?

Cleopatra mă fixă gâlbatic.

— Ah, ah! strigă întinzându-și brațele, în fine te cunosc! Pe zeii îți zic. Ești Harmachis! ... Harmachis care a fâviat din morți!

(Va urma).

rată de-o are, ori lipsa ei de nu o are: să-
stabilim după vrednicie tămăierii ori respon-
sabilității, dela cari să nu se poată subtrage.

Al doilea lucru ce l'am afirmat în mai
sus arătatul citat din Nr. 38 al „Trib. Pop.”
a fost, să-i spunem verde d-lui H. că a plagiat
în „Bis. și Sc.”

Înainte de a eși în publicitate cu
acuma aceasta, ni-am dat sama de noțiunea
„plagiat”, consultând dicționare enciclopedice
și persoane. Toate consunau în sensul,
că a „plagiat” înseamnă a fura din opere
străine și a-le publica ca proprii.

Parintele redactor Hamsea întrebându-
lăse prelegerile profesorului E. Popovici, și
a și publicat din ele, nu numai prescruțând
ci și traducând ad verbum, în „Bis. și Sc.”,
fără a indica tot acolo și izvorul, precum
se cuvenia „muncitorului cinsut” — vorba
d-lui Dr. Proca.

Acum una din două: Mă dau prins
d-lui Dr. dacă va dovedi cu „Bis. și Sc.” că
d-lui H. în calitate de redactor a indicat în
scris izvorul părții celei mai mari din arti-
cul set istoric; ori de nu, să l lase pe d-l
H. să rămână ce însuși s'a făcut: redactor
plagiator. — Dar să trecem mai departe.

3., în Nr 43 al „Trib. Pop.” am în-
tregit, în cursul aceluiași articol cu privire,
specificarea de mai sus, resp. deosebirea
între munca d-lui H. pe terenul literaturii
maristice și didactice: „..... mai adaug,
ca tot bunul ce a cuprins d-l Hamsea în ma-
nuscrisul său e împrumutat, și că peste pre-
legerile d-lui Hamsea titlul de paternitate
se cuvine în parte ce mai mare profesoru-
lui E. Popovici...”

Pe ce d-l Dr. Proca să afirme contra-
ri? Dacă da, atunci susține că lucrarea
închis-se e originală, dacă — nu, apoi
de ce se supără când n'am confundat între
olaltă, ci am deosebit de olaltă meritele
literale a d-lor Popovici și Hamsea?
(Va urma).

† Silvia Barcian.

„Telegraful Român” scrie:

Sâmbătă după amiază au fost depuse
în cimitirul bisericel noastre din suburbiul
josefin al Sibiiului, în mormântul tatălui ei,
ceștințele adormitei în domnul Silvia Dr.
Barcian, soția referentului școlar Dr. Da-
mii P. Barcan. A fost o înmormântare cum
rar a văzut Sibiiul. Din societatea română
sibiiană nu a lipsit nimenia, — bărbați și
femei, tineri și bătrâni, toți au grăbit, ca
și prin participare la trista festivitate să
dea dovadă de stima generală de care mult
regretata adormită în Domnul s'a bucurat
nu numai la conaționalii săi, ci și la străini,
și nu numai în cercurile restrânsă ale so-
cietății sibiene, ci și în provincie.

Era așa de mult public, încât înce-
putul conductului (elevii seminariali toți, în
tenduri de câte patru, carul mortuar etc.)
înainta deja pe strada Schevis, în timp ce
afirmatul nici nu ajuns se în trada Morit.
Au dat răposatei ultimile onoruri: consi-
storialul arhidieceșan în corpore, în frunte cu
Preacuvioșia Sa vicarul Dr. H. Pașcariu,
corpul profesoral al seminarului Andreian,
Reuniunea română de muzică, Reuniunea
femeilor române din Sibii și alte reuniuni
și instituțiuni de binefacere, la cari răposata
era membră, cum și întreaga societatea re-
mână sibiiană.

Pe lângă membri societății române
între cari era și d-l colonel Muntean, au în-
soțit pe răposata în ultima cale din această
lume trecătoare Carol Albrecht, directorul
școlilor medii ev. luterane din Sibii, Dr.
Jickeli, W. Krafft etc. etc. cum și numeroase
dame din societatea străină, ear din pro-
vincie — de prin comunele unde știrea de
pre moartea defunctei a putut sosi încă
la timp, au participat: Dr. Stroia, proto-
presbiterul Săbiștei, cu soția, I Manta, pa-
rech al Gurarului, I. Cădea, protopresbi-

*) În sensul că d-l Hamsea a aranjat-o din
emoștine și rezultato ale scrutărilor istorice pro-
prie.

În celalalt sens însă o de tot originală lu-
crarea d-lui Hamsea, o după chipul și asemănarea
lui autor.

„Catholicii s'au întrunit la Torgau în a 1526
pentru apărarea învățăturilor lui Luther” B. S. 1895
pag. 202.

De-ar ști-o Papa!

„Arianismul e un crâncen și primejdios res-
tin civil, intern, în Biserică”. „Bis. și Sc.” 1894
pag. 124. — „Crâncen” stil și „primejdioasă” logică!

Altă-dată asemănă Biserica cu găina, ear
se crețiește — ou pui de rață, ear o părăsesc. „Bis.
și Sc.” 1894 pag. 79. — Nu-i vorba, intuitiv, metodice.

Aceste și alte multe de firea acestora con-
stituie originalitatea și deoarea d-lui H. de o po-
tativ ca redactor, cât și ea profesia — autor al unui
manual mai corespunzător ca cele existente.

terul Avrigului, I. Goga, paroch în Rășinari,
cu întreaga familia, I. Slăvescu, paroch în
Mehu, întreg corpul didactic dela școala
noastră din Rășinari, și alți, mulți. Ear în-
tre cei cari au condolat, primul a fost înalt-
preasfinția Sa mitropolitul, care însoțit de
secretarul Dr. Cristea a făcut îndureratului
soț vizită de condolență încă Vineri. Cere-
monialul funerar a fost oficiat de protosin-
sincelui Dr. Eusebiu R. Roșca, directorul
seminarului Andreian, împreună cu dd. Ioan
Papiu, protopresbiterul Sibiiului, Ioan Breju,
capelan militar, Petru Săntion, paroch la
biserica din suburbiul josefin, și diaconul
D. Câmpian, arhivar consistorial. Cântă-
riile funebreale au fost cântate cu multă du-
ioșie de coral seminarial condus de profes-
sorul de cântări și tipic D. Cunțan.

După prahod sicriul și numeroasele
cununii a fost pus pe carul mortuar și tri-
sul conduct a plecat spre cimitirul bisericel
din „Groapă” parcursând stradele: Măcelari-
lor, Durchbruch, Morit, S. h. wis și a bise-
ricel, între jalnicele accente ale cântărilor
corale și în dalosul sunet al clopotelor.
Sosiți la biserică, sicriul a fost pus pe ca-
tafalca în mijlocul bisericel, înconjurat de soțul,
copilași și numeroasele rudenii ale răposatei,
unde s'a continuat și încheiat ceremonialul
funerar. După evangeliile capelanul militar
I. Braju a rostit de pe amvon, o frumoasă
predică, mănecând dela cuvintele Sfintei
Scripturi: „Fă gata, căci nu știi! când vine
Fnul omului!”

Încă câteva cetenii, și sicriul e ridicat
și dus la groapă. Aici protosincelul Dr.
Roșca citește rugăciunea deslegării, corul
cântă de repetiție-ori „In vece pomenirea ei”,
în timp ce rămășițele pământești ale soției
medel, mamei bune și distase fice a na-
mului românesc, între jalnicul plâns al or-
fanilor și rudeniiilor sunt astrucate în pă-
mânt, — unde toți vom merge.
În vece pomenirea ei!

NOUTĂȚI.

ARAD, 4 Iunie n. 1902.

M. Sa Monarchul nostru, după
cum se telegrafează din Viena, a adresat
o scrisoare foarte amicală regelui Edvard
al Engliterii, felicitându-l călduros din in-
cidentul încheierii păcii cu Buri.

Bătăie între studenți și miliție. Din
Kassa se scrie că niște studenți dela facul-
tatea de drept d'acole s'au apacat, după
un chef, să spargă ferestre. Un polițist s'a
tuat după ei. A ajuns lucru la bătăie și
vezându-se atacat de mulți, polițistul Orosz
János a scos sabia și a crepat în două
capul unuia dintre studenți, cu numele El-
senbaum.

Duel cu sfârșit mortal. Din
Seratevo vine știrea că acolo la 24 Maiu
a avut loc un duel cu sfârșit tragic, între
sublocotenentul B. R. și între un funcționar.
S'au duelat cu revolverul și ofițerul a fost
nimerit drept în piept, căzând mort. Causa
duelului a fost — femeia. Funcționarul
prinsese adică pe ofițer și soția sa la rendez-
vous amoros.

Altul! Din Kalocsa se scrie că ad-
vocatul escroch Grün din Budapesta și-a
găsit acolo un coleg la fel, în persoana
advocatului Kovács Pista, director al unei
asociațiuni economice, care a dispărut lă-
sând urme adânci numai în casa verthei-
mană a băncii. Lipsesc nu mai puțin ca
50.000 coroane, economiile îndeosebi ale
unor oameni săraci.

Neerolog Primim următorul anunț fu-
nebral:

Cu inima întristată aducem la cuno-
știință moartea preaiubitului nostru soț, frate,
tată, bunie, eocu și rudenie Georgiu Roz-
vany, avocat, întâmplat după suferințe
scurte în anul 84 al estii și 38 al căsătore-
rii sale fericite în 31 Maiu înainte d. m.
la 10 ore 1902 în Salonta-Mare. Rămășițele
scumpe ale defunctului se vor aşeza spre
odihna eternă după ritul bisericel gr. or-
rom. la 2 Iunie st. n. la 2 ore d. m. în ci-
mirtul din Salonta. Fie-I țărina ușoară.
Salonta-Mare, 31 Maiu 1902. Văd. Georgiu
Rozvany, născ. Maria Illovita, ca soție; Ga-
briela Rozvány, măr. Dr. Georgiu Popovici;
Ioșif Rozvany, Georgiu Rozvany, Dr. Stefan
Roz ány, Dr. Eog-n Rozvany ca fi; Dr.
Georgiu Popovici, ginere; Vilma Szentfé-
tery, măr. Ioșif Rozvany; Felicia Beles, măr.

Dr. Stefan Rozvany, nurori; văd. Josif Ber-
sek născ. Elisabeta Rozvany ca soră; Ga-
vril Popovici, Georgiu Popovici, Irina Po-
povici, Emil Popovici, Gabriela Popovici,
Jolan Rozvány, Georgiu Rozvany, Zeno Roz-
vany, nepoși și numeroase rudenii.

Despărțământul Cluj al Asociațiunei
pentru lit. și cult. poporului Român invită
respectuos la Concertul care-l va da Joi
5 Iunie st. n. în sala „Hotelului Central”
cu concursul d-nei Irena de Vladaia, prima-
dona dela opera din Bacurești, al D-relor
A. Pizo și Valeria Isacu și al dui Gr. Savu,
artisc dramatic cu următorul Program:

Partea I. 1. Gounod: „Balada și aria
bijuteriilor” din opera „Faust” d-na Vladaia.
2. * * * solo executat la pian de d-ra Isacu.
3. Adam: „Arie indiană” din opera „D'aș
fi Rege” d-na Vladaia. 4. Eminescu: „Ver-
suri” dl Gr. Savu. 5. Strauss: „Cântec
țigănesc” din opera „Voivodul Țiganilor”
d-l Vladaia. 6. * * * „Monologuri” dl Gr.
Savu. 7. a) Verdi: „Cavatina” din opera
„Traviata” d-na Vladaia. b) Paraschiv:
„După fragi și după mure” d-na Vladaia.

Partea II. 8. Bizet: „Habenera” din
opera „Carmen” d-na Vladaia. 9. Saint
Sains: „Introd et Rondo” Capricioso exe-
cutat de d-ra A. Pizo. 10. Lecocq: „Boléro
espagnol” d-na Vladaia. 11. Coșbuc: „Doine
și balade” dl Gr. Savu. 12. de Vladaia:
„Doina olteanului”, cântată de d-na Vla-
daia. D na Vladaia Va cânta „Habenera” și
„Bolero” în costum espagnol. Prețurile:
loc I. 4 cor. loc II. 2 cor. loc III. 1 cor.
Venitul curat e destinat pentru un scop
filantropic. Începutul precis la 8 ore seara.
Bilete se găsesc de vă zare la Frank Kiss
János flai și seara la cassă.

Petrecere. Reuniunea de cetire și
cântări din Coștei aranjează din incidentul
adunării cercuale a despărțământului Vârșet
al „Astrei”, ținându în comuna noastră
Coștei, un concert împreunat cu petrecere
de dans, Joi, în 23 Maiu (5 Iunie) 1902,
adecă lă înălțarea Domnului, în localitatea
școalei din loc, la care avem onorul a Vă
invita cu toată stima. Prețul de intrare:
Locul I cor. 2. —; locul II cor. 1.60 și
locul III 80 fleri. Venitul curat este
destinat pentru fondul Reuniunei. Supra-
solviri și oferte să primesc cu mulțămintă
și se vor cuita pe cale ziaristică. Înce-
putul la 8 ore seara.

Programa Concertului: 1. Moto. 1.
„Quadriile” cor bărb. 3. „Luna Maiu” cor
bărb. 4. „Pe malul Prutului” de C. G.
Porumbescu. 5. „Candidatul Linte” sau
„Rigurosul teologilor” comedie în 2 scene
cu o uvertură și un finale pentru 2 coruri
și soli. Persoanele: I Candidatul Linte
(Tenor I) Ilie Ureche II Corul preoților
săi a) Proistosul (Papa Tanda) Bass II
Ioan Pită b) Popa Marda (Tenor II) Iova
Jencea c) Poa Făsulă (Bass I) Teodor
Țera d) Popo Bacabulă (Tenor I) Teodor
Penia. III Corul Teologilor. După concert
urmează petrecerea de dans. În pauză să
vor juca jocurile naționale: Oslușurul și
bătuta.

Maxim Gorki. Maxim Gorki, atât
de talentat autor rus, urcă din zi în zi
treptele gloriei. Numele lui stă astăzi ală-
turi de acel al lui Dostojevsky și al lui
Tolstoi, cu toate că e tiner și n'a înche-
iat încă activitatea sa literară.

Vieța lui e un roman. Născut în
Nizhny Novgorod din părinți săraci, el ocoli
întreaga Rusie ca simplu lucrător învățând
să cunoască atâtea caractere cari mai tir-
ziu dădură viață lucrărilor lui. Când scrisese
nuvela „Makar Ciudra” era lucrător în ate-
lierele căilor ferate din Tiflis.

Eroii lui nu sunt tipurile de saloane
din vechile romane ale lui Tolstoi și Tur-
genjow și nici ciudatele caractere din po-
veștile lui Cehov ci omoritori, hoși, bețivi
și femei perdue, cangrena unei socie-
tăți în decădere. Gorki nu este recele de-
scriitor naturalist, care își pune latreg ta-
lentul numai în descriere, el dă lucrărilor
sale o menire mai înaltă, el vrea să în-
demonstreze ceata celor fericiti să nu gonească
și să urască pe bieți oameni cari au greșit
calea dreptății, pe frații lor înșiși, oropsiți
de soartă. Și e atât farmec în aceste în-

demnuri, atâtea scântei geniale încât Gorki
și-a câștigat simpatia și admirația nu nu-
mai a Rusiei dar și a întregii lumi.

De curind a scris drama „Micii bur-
ghezi” care s'a reprezentat pe scena tea-
trului din St.-Petersburg. Toți criticii au
fost unanimi în a recunoaște relieful ne-
spus de interesantelor lui tipuri, sfârșitul
acela plin de speranță și de înviore care
găsi ecou în inimile spectatorilor.

„Micii burghezi” e bucata de intro-
ducție dintr'un mare ciclu de drame, în
care Gorki va judeca caracteristica dife-
ritelor cercuri din viața societății ruse de
astă-ză.

Gorki a fost propus ca membru al
Academiei Ruse, însă o afacere politică
căreia urmărea mai multe luni de închisoare
li închise provisoriu porțile ei. Ear acum
a fost silit să se și exileze din patrie.

În ediția Academiei Române a
apărut:

Memoriu despre starea Moldo-
veii la 1787 de comitele D'Hauterive.

Drept prefață este memorabilul
discurs rostit de M. Sa Regele Carol
în ședința solemnă a Academiei Ro-
mâne dela 13 Martie 1900.

Tiparul Ioan St. Rasidescu, suc-
cesorul lui Carol Göbl.

Biblioteca Poporului Român, Buda-
pesta. A apărut broșura Nr. 2—4.
Trei istorioare morale. Prețul 40 fleri.

ULTIME ȘTIRI.

Lemberg, 3 Iunie. În lupta ce s'a
dat între lucrătorii greviști și miliție,
au fost răniți 30 lucrători din cari 4
au murit.

Viena, 3 Iunie. În ședința de eri
a ședinței Reichsrathului Dasinsky a
a interpelet pe primul ministru asu-
pra „băii de sânge dela Lemberg”,
învinuind grav oștirea. A zis că toc-
mai pe când se cer banii pentru ar-
mată, ofițerii acesteia comandă mă-
cel. Dinaintea dușmanilor a fugit tot-
deauna, dar în populație trage cu mare
bravură!

Socialiștii au aplaudat mult pe
tovarășul lor, ear presidentul l'a în-
drumat la ordine.

În răspunsul său Körber a spus
că oștirea numai stunei a tras foc,
când greviștii au dat cu petri, rânind
5 soldați și au vrut să ia din mâna
soldaților armele.

Varsovia, 3 Iunie. Dela universi-
tatea de aici au fost trimiși eri în
Siberia 5 profesori și 42 studenți, din
causă că ar fi făcut parte dintr'o so-
cietate secretă poloneză.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici Barcianu.

Insertiuni și reclame.

Cea mai mare fericire în lume pentru
omenime e sănătatea, și mulți au jețtit
deja întreaga lor avere pentru susținerea
sănătății, totuși în cele mai multe casuri în-
zadar.

De când inventatorul crucei duble
electro magnetice R. B. Nr. 86967, domnul
Albert Müller în Budapesta V. strada Va-
dász 42/k. a pus aparatul său la dispoziția
bolnavilor, s'a dovedit, că numai acela este
în stare, când toate celelalte mijloace sunt
zadarnice, să ajute, ceea-ce se dovedește
prin următoarea scrisoare de recunoștință:
Stimate dle Müller! De 30 de ani încoace
eram suferind, abia puteam dormi, vedeam
rău, nu puteam mânca, mă simțeam ener-
vată și de când mi-am comandat marel
d-tale aparat în 23 Aprilie a. c. și am în-
ceput să-l port, mă simt de tot bine, pot
dormi eară, văd bine, am poftă de mâncare,
în scurt sunt de tot sănătoasă, pentru
ceea-ce vă mulțumesc din inimă, că mi-ați
redat plăcerea de viață. Kesmárk, 24 Maiu
1902. Cu stimă Rosa Schirl, văduvă de
geometric.

Mulțumită publică pentru o alifă de nfrumsețare excelentă.

Declarație. Stimate Domnule farmacist! Efectul excelent al „Cremei de viorele”, inventate de D-Ta, mă îndeamnă să Vă aduc pe această cale mulțumirile mele cele mai cordiale. Primiți pe această cale mulțumirile mele eterne, căci în câteva zile mi-a depărtat de pe față pistruiile și petele de ficat, cu o cale vă asigur, că o voi recomanda în cercul cunoștințelor mele intime.

Viena, 1899. 5 Decembrie.

Cu deosebită stimă
MARSETZKY ADÉL.

CREMA DE VIORELE

de HAJÓS, e inofensivă, și face să dispară în scurtă vreme pistruiile, petele de ficat, alunițele, roșeața pielii și tot felul de necurățenii ale pielii.

Prețul 1 borcan 50 cr. — Săpun de cremă de viorele 35 cr. — Pudră de cremă de viorele albă, roșă și cremă 60 cr.

Lapte de viorele de Hajós.

(Eau de Violette de Hajós.)

Această apă dă spălat, de fețe, gâtului, brațelor și mânilor o frumusețe surprinzătoare, o culoare de crin și trandafir. — 1 flacon 50 cr.

Să ne ferim de contrafacere!

La cumpărare, vă rog să primiți numai „Cremă de viorele” de Hajós.

Coloarea originală a părului

o recâștigăm prin folosirea

Regeneratorul de păr a lui Hajós.

În scurt timp i-se redă părului cărunț culoarea originală, frumuseța din tinerețe, efectul ajuns rămâne permanent. Nu murdărește albiturile, nici pelea capului. — Prețul unei sticle: 60 cr.

Se poate căpăta la

755 7-20

FARMACIA ȘI LABORATORIUL DE CHEMIE

H AJÓS Á R P Á D

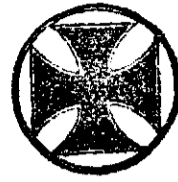
Arad, Piața Andrassy nr. 22

peste drum de casa comitatului, pe urmă în farmacia dlui Vojtek Kálmán și în drogueria dlor Vojtek și Weisz.

☘ In Simánd: în farmacia dlui CSIKY LUKACS. ☘

Cruce dublă electro-magnetică vindecă și inviorază sub garanție

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli și turturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mână și picioare, reuma podagră ischias, udulul în pat, influența, în somnia epilepsia circulația neregu-

lată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele afătoare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra imbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurării că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse în toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

624 -80

Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
colțul str. Kálmán.

DECISIUNE!

Părăsind sistemul cunoscut de până acum, cu ziua de azi

dau absolut gratis, fără nici o cheltuială,

cu pervaz de hârtie un portret în mărime naturală, înalt de 65 cm., pe platină-brom, tuturor acelor cumpărători, cari cumpără

în preț de 20 coroane

d'odată din prăvălia mea.

Cât privește bonul de portret, la cumpărări parțiale fac înlesniri prin faptul că am redus la 10 coroane suma de 20 coroane obicinuită până acum. Și prin aceasta rog pe toți acei onorați cumpărători a căror bon de portret a ajuns la suma 10 coroane să-și aducă portretul pentru a fi mărit.

Că dau absolut gratis un portret de platină-brom, în mărime naturală, cu pervaz de hârtie, aceasta este un favor prin care am întrecut chiar capitala. Cele 34 vîștine earășî presintă apoi o dovadă despre variația și ieftinătatea prăvăliei mele, care stă pe un nivel d'asemeni neajus.

Arad, Maiu 1902.

Cu distinsă stimă

PORTER VILMOS,

Mare Magazin

Arad, Piața Libertății (Szabadság-tér).